

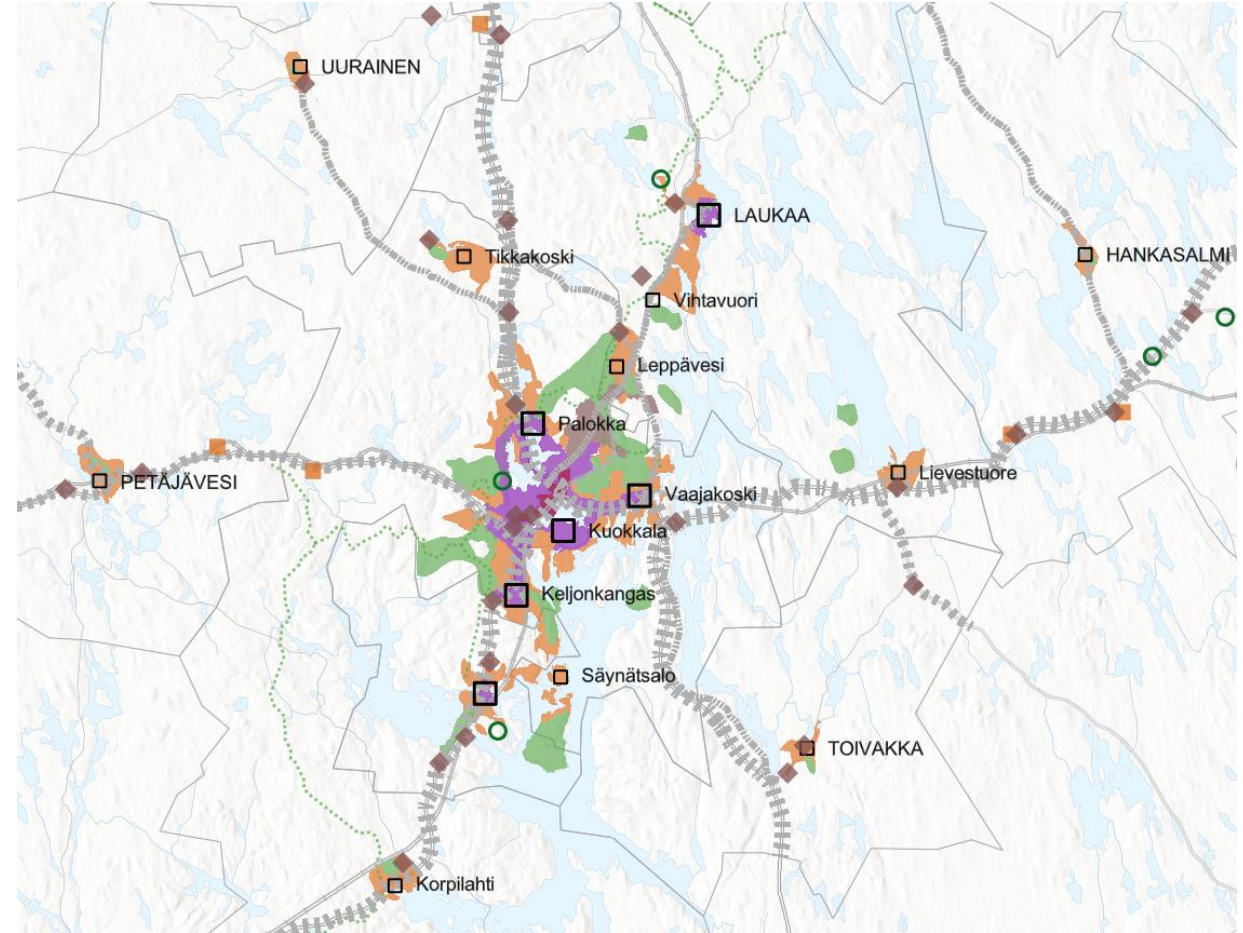
Kaupunkiseutusuunnittelun uudet mallit –hankkeen työpaja 30.11.2022

Viherympäristö, ekologinen kestävyys ja kompensoiva maankäyttö, Jyväskylän kaupunkiseutu

Mervi Vallinkoski ja Anne Laita, Jyväskylän kaupunki

Viherrakenne Jyväskylän seudullisessa suunnittelussa

- MAL-sopimus Jyväskylässä 2021, sopimuksen mukaisesti laadittu Jyväskylän seudun MAL-kehityskuva
 - hyväksymiskäsittelyt vuoden 2023 alkupuolella
- Yksi työn teemoista viherrakenteen ja virkistyskohteiden kehittämisperiaatteet
- [Erillinen viherrakenteen päänköselvitys](#)

Viherrakenteen suunnittelun painopisteet

Työohjelmavaiheessa linjattiin, että viherrakenneselvitys rajautuu koskemaan seuraavia teemoja:

- Virkistys, myös lähivirkistys
- Luonnon monimuotoisuus, erityisesti seudullisen verkoston määrittäminen
- Viherverkoston yhtymäpinnat liittyen asumisen, matkailun ja pyöräreittien kehittämiseen
- Erityisten arvokohteiden ja kehittämispotentiaalien tunnistaminen
- Viherrakenteen ja -yhteyksien turvaamistarpeet kuntarajat ylittäen
- Pois tarkastelusta jätettiin mm. hiilinielujen selvittäminen

MAL tavoitteet

Monimuotoisuus

- Seudullisen ja paikallisen viherverkoston muodon ja roolin tunnistaminen
- Laajojen rakentamattomien metsäisten alueiden ja merkittävien viheryhteyksien säilyttäminen

Hyvinvointi ja matkailu

- Viherpinta-alan säilyttäminen asuinalueiden läheisyydessä, sekä virkistyskohteiden ja -alueiden saavutettavuuden parantaminen
- Yhtenäisen ja kytkeytyneen reitistön kehittäminen

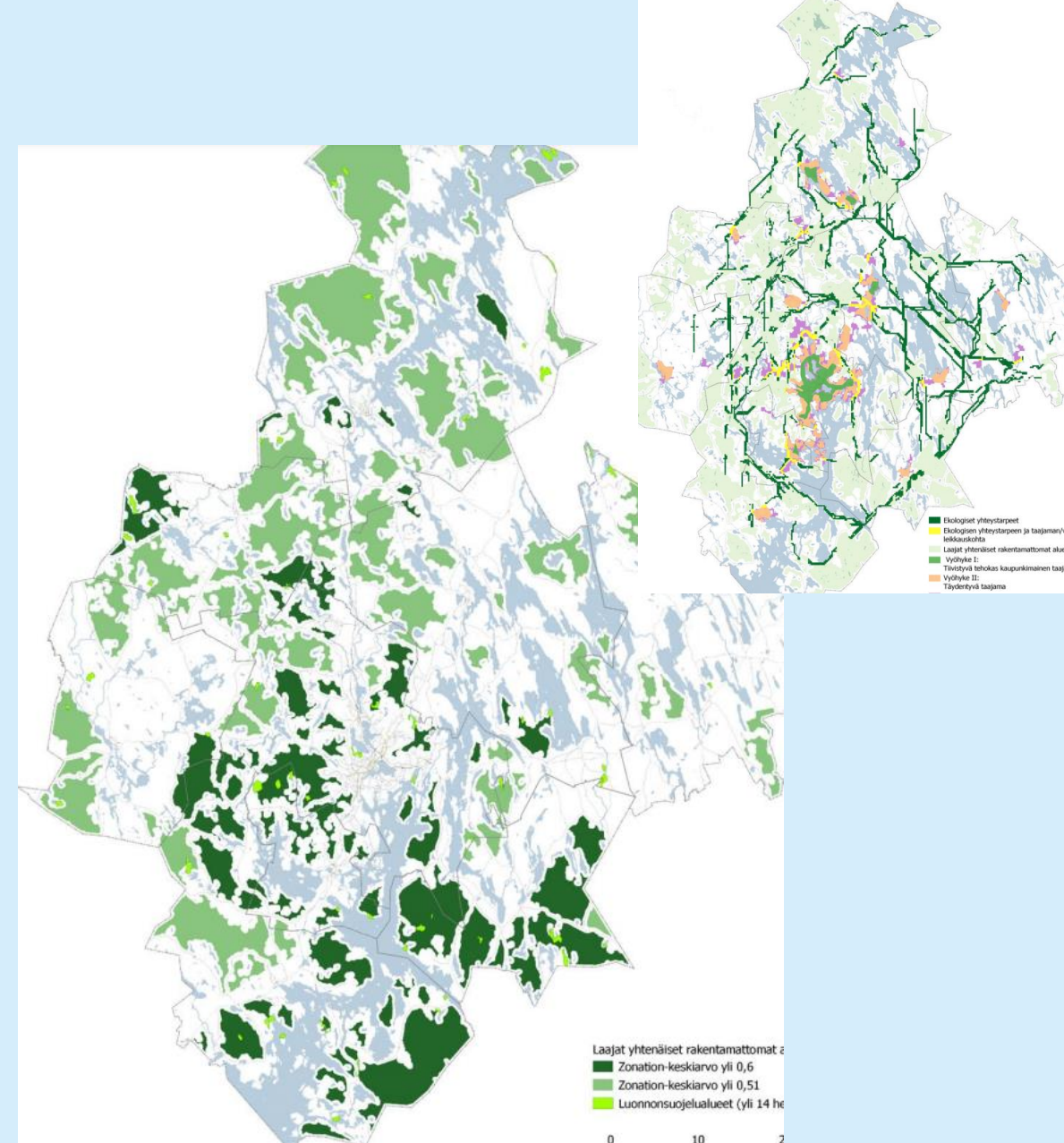
Identiteetti ja imago

- Tunnistetaan viherrakenne tulevaisuuden seudullisena vetovoimatekijänä ja kehitetään seudun keskeisiä virkistyskohteita.

Luonnon monimuotoisuus

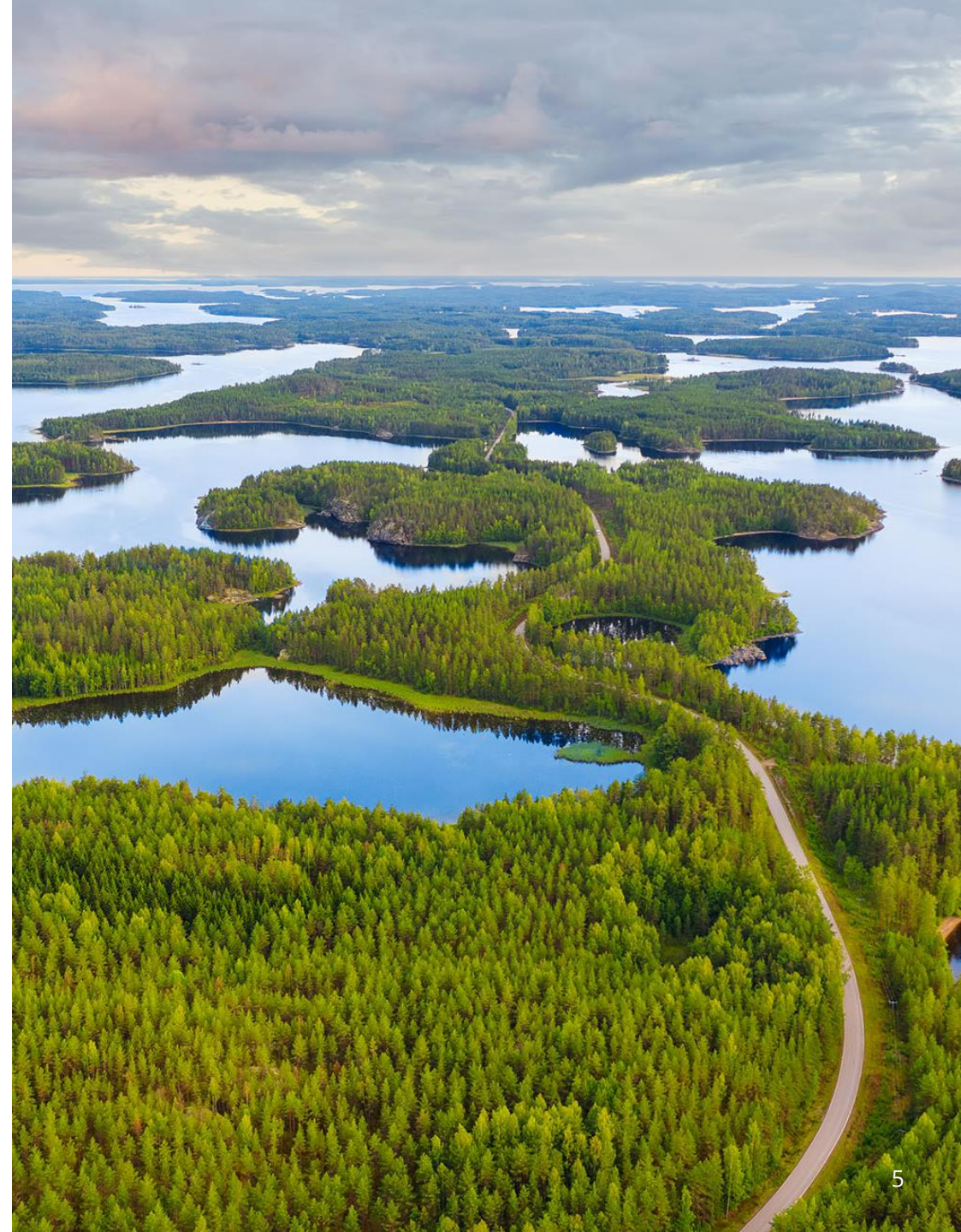
Selvityksessä puhutaan ”laajoista rakentamattomista kasvullisista alueista”

- Pohjana MSPA –analyysi, jossa ko. alueiden yhtenäisyyttä tarkasteltiin maanpeitetietoon perustuen → jatkotarkasteluun vähintään 100 hehtaarin alueet
- Zonation -analyysiaineiston pohjalta jokaiselle alueelle laskettiin keskiarvo, mikä perustuu yleistykseen
- tunnistetut alueet ovat pääosin metsätalouskäytössä, mutta niiden sisältä löytyy myös virkistys - ja suojelualueita sekä haja-asutusta
- Lisäksi ekologistia yhteystarpeita tutkittiin kustannusreitityslaskenta-menetelmällä
- Laadintaprosessin aikana keskusteltiin paljon siitä, miten tämä tieto näkyy MAL-kehityskuvassa
 - Esillä oli ajatus mm. ”Päijänne-kehästä”
- Lopullinen ratkaisu:
 - Viherrakenne-selvityksen tieto toimii apuna ja taustatietona seudullisessa yhteistyössä ja tarkemmassa suunnittelussa
 - Tunnistettiin tiettyjä kuntarajojen tuntumaan jääviä alueita, joissa erityisesti kiinnitettävä huomiota viheryhteyksien turvaamiseen

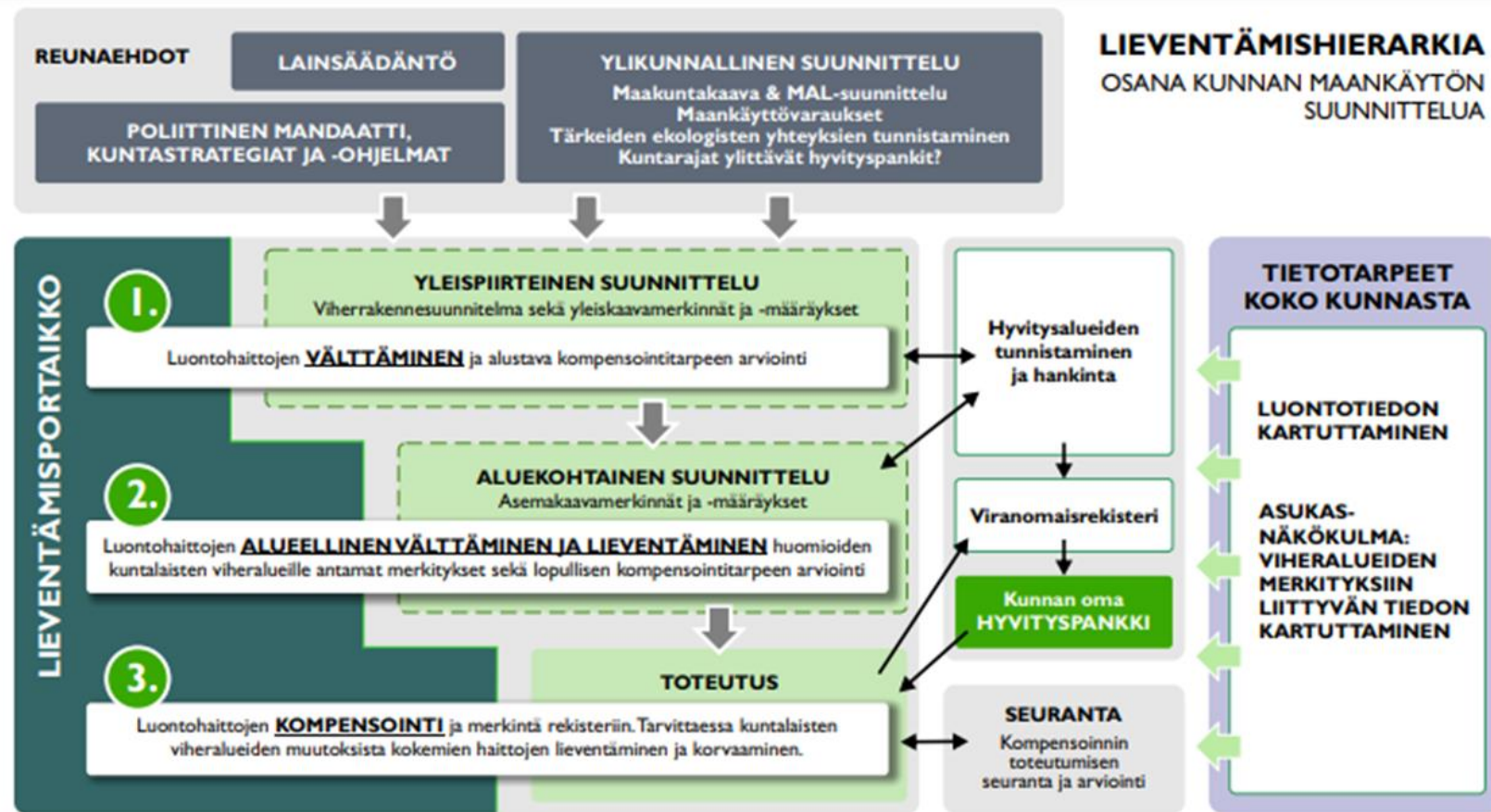

POHDINTAA JA HAASTEITA

- Seudullisen viherrakenteen tarkasteluun tarvittaisiin ohjeistusta ja menetelmäkehitystä
 - esim. laajoja maastoinventointeja ei ole mahdollista tehdä
 - millaisia sisältöjä tuotetaan ja millaisia johtopäätöksiä voi tehdä paikkatietoanalyysiin perustuvista yleistetyistä aineistoista
 - Yksityisen maanomistuksen / metsätalouden näkökulma? (väärinymmärryksen ja kärjistymisen vaara)
 - Tunnistettava ja nostettava esille olennaiset kysymykset (ei "turhaan" esim. laajoja ja raskaita ekosysteemipalveluselvityksiä)
 - Mittakaava?
 - seudullinen viherrakenne / lähivirkistys
 - keskuskaupunki / pienet kunnat

KOKONAISHEIKENTYMÄTTÖMYYS JA SEUTUNÄKÖKULMA

Lähde: Kunnat hidastamaan luontokatoa. Wisdom Letters 1/2022

HYVITYSALUEET

- Alueet, joilla voidaan tehdä hyvitystoimia etukäteen ja ne on varattu hyvityspankkiin
- Alueilla tunnistettuja kompensointiin soveltuvia luontoarvoja, joita voidaan pysyvästi suojella tai ennallistaa
- ELY-keskus varmentaa virallisen kompensaation

SEUDULLISEN YHTEISTYÖN MAHDOLLISUUDET

Hyvitysalueiden tunnistaminen seututasolla

- Hyötyinä:
 - luontohaittoja hyvittävien luontotyyppien laajapohjaisempi tarjonta
 - seudullisten luontoarvokokonaisuuksien muodostaminen
 - kuntarajat ylittävät hyvitysaluemarkkinat
 - kustannustehokkuus, ekologinen vaikuttavuus
- Haasteina:
 - tarve kuntarajat ylittävälle luontotiedolle ja tietoaaineistoille
 - hyvitysalueiden seudullinen suunnittelu
 - yhteiset kriteerit hyvitysalueelle
 - esim. lisäisyys, pysyvyys

HYVITYSALUEIDEN SEUDULLINEN SUUNNITTELU

Mitä tarvitaan?

- tieto alueista, joilla ennallistamispotentiaalia (suot, pienvedet)
- seudullinen kokonaiskuva luontotyyppien esiintymisestä
- seudullinen luontoarvotarkastelu (esim. Zonation -analyysi)
- seudullisten luontoyhteyksien selvitys

KIITOS!

mervi.vallinkoski@jyvaskyla.fi

anne.laita@jyvaskyla.fi

